



# ПРЕС КЛИПИНГ

14. август 2019.



# **НАСЛОВИ**

**Ђорђевић с Орбовићем: Ускоро очекујемо повећања плата и пензија (стр. 3)**

**Ђорђевић са председником ССС о повећању минималца (стр. 4)**

**Министарство за рад: Предлог закона о агенцијском запошљавању максимално штити раднике (стр. 4)**

**Економисти: Србија прва у свету по броју страних инвестиција јер се странци потплаћују (стр. 6)**

**Мали: Просечна децембарска плата биће изнад 500 евра, одлука о минималцу до 15. Септембра (стр. 7)**

**Не брише се уплаћени стаж (стр. 8)**

**Труднице и породиље поднеле 32 пријаве (стр. 9)**

**Вучић: "Неће бити повећања јавног дуга због инвестиционог плана" (стр. 9)**

**Синдикати у писму Вучићу: Чиме вас је задужио председник РГЗ-а (стр. 10)**

**Ко се боји синдиката још? (стр. 11)**



## **Ђорђевић с Орбовићем: Ускоро очекујемо повећања плата и пензија**

Аутор: ФоНет

**Влада Републике Србије континуирано ради на унапређењу животног стандарда грађана и намера државе је да настави са знатнијим повећањем минималне цена рада, изјавио је министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Зоран Ђорђевић.**

Он се састао са председником Савеза самосталних синдиката Србије Љубисавом Орбовићем, како би чуо ставове и предлоге синдиката у вези са повећањем минималне цене рада, саопштено је из Министарства.

Ђорђевић је овом приликом истакао да је у последње две године минимална цена рада кумулативно повећана за 18,6 одсто.

"Ускоро очекујемо повећања плата и пензија, што је резултат реформи које смо започели пре неколико година, пратећи јасне смернице председника Александра Вучића", рекао је он.

Ђорђевић је недавно, на тему повећања минималне цене рада, разговарао са министром финансија Синишом Малим и са председником Уније послодаваца Србије Милошем Ненезићем.

У наредном периоду он ће се састати и са председником Уједињених гранских синдиката "Независност" Зораном Стојиљковићем, након чега ће почети формални преговори о минималној цени рада.

## **Ђорђевић са председником ССС о повећању минималца**

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Зоран Ђорђевић разговарао је са председником Савеза самосталних синдиката Србије Љубисавом Орбовићем о повећању минималне цене рада.

Пише: Бета

Ђорђевић је истакао да је у последње две године минимална цена рада кумулативно повећана за 18,6 одсто.

Месечна минимална зарада сада је око 27.000 динара, а прима је око 350.000 радника.

„Влада Србије континуирано ради на унапређењу животног стандарда грађана и намера државе је да се настави са значајнијим повећањем минимална цена рада и у будућности. Ускоро очекујемо повећања плата и пензија, што је резултат реформи које смо започели пре неколико година, пратећи јасне смернице председника Александра Вучића“, рекао је министар.

Консултативне састанке поводом повећања минималне цене рада Ђорђевић је недавно одржао са министром финансија Синишом Малим, а затим и са председником Уније послодаваца Србије Милошем Ненезићем.

Ускоро ће о тој теми разговарати и са председником Уједињених гранских синдиката „Независност“ Зораном Стојиљковићем, после чега ће почети формални преговори о минималној цени рада.

## **Министарство за рад: Предлог закона о агенцијском запошљавању максимално штити раднике**

Новим Предлогом закона о агенцијском запошљавању, који је упућен Народној скупштини на разматрање, додатно се унапређује положај радника у Србији ангажованих преко агенција, на тај начин што ће имати подједнака права на зараду, накнаду зараде, радно време, одморе, одсуства и друга права из области радног односа, као и запослени које послодавац корисник непосредно запошљава, саопштило је данас Министарство за рад.

Пише: Бета

Према прописима новог закона, онемогућава се досадашња пракса агенцијског ангажовања ван радног односа, а осим тога, уводи се и ограничење броја агенцијских запослених код послодавца корисника, наведено је у саопштењу.

Указано је да послодавац корисник не може ангажовати више од 10 одсто агенцијских запослених у радном односу на одредјено време у односу на укупан број запослених код тог послодавца корисника.

Истовремено, послодавац корисник који има мање од 50 запослених, може да ангажује једног уступљеног запосленог више у односу на ограничење од 10 одсто.

Једна од новина, предвидјена Предлогом закона о агенцијском запошљавању, јесте могућност да Агенција са запосленим закључи уговор о раду на неодредјено време или уговор о раду на одређено време које је једнако времену уступања послодавцу кориснику, у складу са Законом о агенцијском запошљавању и законом којим се уређује рад.

Како је објашњено, та ограничења не односе се на запослене у агенцији на неодредјено време који се упућују код послодавца корисника јер уживају све привилегије и права које произилазе из радног односа на неодредјено време.

Осим тога, запослени који са агенцијом имају закључен уговор о раду на неодредјено време, уживају сву заштиту и имају право на накнаду зараде између два уступања или право на отпремнину у случају утврђивања вишка када агенција не може да им обезбеди посао код другог послодавца корисника.

Такође, послодавац корисник може да ангажује агенцијске запослене који су у радном односу на одређено време само ако тај послодавац испуњава услове прописане Законом о раду, којим је уређен рад на одређено време.

Време ангажовања једног лица, било преко агенције, било непосредно код послодавца корисника, се рачуна у максимално ограничење од 24 месеца за рад на одређено време код истог послодавца корисника.

По истеку тог периода послодавац корисник може исто лице да запосли само на неодредјено време или да га ангажује преко агенције код које је тај запослени такође у радном односу на неодредјено време.

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања издаје дозволу за рад агенцији за запошљавање, води регистар издатих дозвола агенцијама и објављује га на својој интернет страници.

Тренутно 123 агенције имају лиценцу министарства.

## **Економисти: Србија прва у свету по броју страних инвестиција јер се странци потплаћују**

Вест да је Србија ове године прва у свету по броју директних страних инвестиција открива и другу страну тог успеха, да се улагачи субвенцијама потплаћују да би изабрали Србију, а ништа се не ради да се повећају домаће приватне инвестиције без којих нема значајног привредног раста.

Пише: Бета

Ово су данас за агенцију Бета оценили економисти.

Консултант за страна улагања Милан Ковачевић рекао је да су стране инвестиције у Србији високе, како год се посматрале, у апсолутном износу или по глави становника, али тај податак говори и да нема довољно домаћих инвестиција.

Србија је према најновијој ранг-листи лондонског часописа Фајненшел тајмс на челу листе по броју страних директних инвестиција јер је прошле године имала 107 пројеката директних улагања из иностранства, односно за 26 више него у 2017. години. Наводи се да Србија привлачи 12 пута већи обим страних директних гринфилд инвестиција него што би могло да се се очекује од економије њене величине.

Ковачевић је истакао да се страним улагачима нуде субвенције по запосленом, а јефтином раднику, даје се бесплатно земљиште као Београду на води 120 хектара, или јефтина струја и друге инфраструктурне погодности.

Треба питати, казао је Ковачевић, представнике фабрика гума у Пироту (Тигар тајерс) и Крушевцу (Купер тајерс) какве ће последице на њихово пословање оставити субвенције и уступање земљишта новој фабрици гума у Зрењанину Шандонг Линглонг, као директна конкуренција.

Додао је да су укупне стране инвестиције до сада, према процени јер се од власти не могу добити ти подаци или их нема, 38 милијарди евра или 80 одсто бруто домаћег производа (БДП).

„То је вредност својине странаца јер смо им дали у руке многе ствари, а истовремено се ништа не ради да се мотивише домаћи приватни сектор да улаже“, рекао је Ковачевић.

Инвестициона клима за домаће улагаче је, како је рекао, непривлачна из више разлога – у јавном сектору се доста повећавају плате које треба да прате и зараде у приватном сектору, па домаћим привредницима, поред више стотина разних дажбина, не остаје пуно могућности за нова улагања.

Економиста Јуриј Бајец рекао је да не треба подцењивати чињеницу да је велики прилив страних инвестиција за које су заслужне субвенције, јефина радна снага и фактор угледања, јер кад једна компанија додје у Србију то утиче да се и други лакше одлуче, али је кључно питање зашто нису мотивисани и у приватном сектору да улажу.

„Високе стопе раста могу да се достигну, не само страним директним инвестицијама већ домаћим“, рекао је Бајец.

Учешће јавних инвестиција у БДП је, према његовим речима, око три до 3,5 одсто годишње, а требало би да износи око пет одсто, односно неопходно је да се инвестира још око 400 до 500 милиона евра.

„Ако је удео страних инвестиција у БДП шест-седам одсто остаје простор од око 14 одсто за улагања домаћег приватног сектора да би се достигао ниво од 25 одсто у БДП који би ‘гурнуо’ Србију ка вишим стопама привредног раста“, рекао је Бајец.

Држава, како је оценио, треба да се окрене домаћем приватном сектору и утврди зашто дознаке из иностранства и штедња завршавају у потрошњи и улагању у некретнине, а не у инвестицијама у производњу.

Економиста Србољуб Антић рекао је да је велики прилив страних инвестиција узрокован, између осталог и великом количином јефтиног новца у Европи.

„Главни проблем Србије је што су домаће приватне инвестиције ниске јер њих не штити никаква амбасада, а без домаћих приватних улагања нема привредног раста“, рекао је Антић.

Он је оценио да се свака паметна земља развија на домаћим инвестицијама, а у Србији нема штедње, већ све иде у потрошњу.

## **Мали: Просечна децембарска плата биће изнад 500 евра, одлука о минималцу до 15. септембра**

Министар финансија Синиша Мали казао је данас да ће просечна децембарска плата у Србији бити изнад 500 евра, као и да по његовој оцени долазе најбоље године по питању економског раста и развоја.

Пише: Бета

„У првих седам месеци ове године суфицит је 48,5 милијарди динара, а планирали смо дефицит, апсолутни успех“, казао је Мали за Радио-телевизију Србије.

Он је рекао да ће у наредне две или три недеље највероватније бити одлучено о повећању минималне цене рада, а да је крајњи рок за то до 15. септембра.

„Очекујем значајно повећање“, казао је Мали о минималној цени рада.

Он је рекао да ће у недељу бити отворен аутопут од Обреновца до Чачка који је, како је оценио, вишедеценијски сан.

Говорећи о улагању у инфраструктуру, он је навео да су то инвестиције које подстичу економију.

Мали је навео да је на Влади већ донета одлука о оснивању Комисије за најављени инвестициони циклус, који је најавио председник Србије Александар Вучић, и додао да ће председница те комисије бити премијерка Ана Брнабић, а члан тима биће и председник Вучић.

*Осигураницима који сами уплаћују пензионе доприносе ПИО фонд толерише кашњење до шест месеци*

## **Не брише се уплаћени стаж**

Осигураници који сами себи уплаћују доприносе за пензионо и инвалидско осигурање, уколико дуже од шест месеци не измире ту обавезу, неће остати без уписаног стажа, како су објавили неки медији, већ ће им он бити признат до датума на који се односи последња признаница.

Пише: М. Н. С.

Дакле, њима нико не може да поништи стаж који су већ уплатили. Такође, нико им и не брани да се поново пријаве за статус осигураника који сами уплаћују стаж и да наставе да измирују обавезе за наредни период. Истина је једино да то неће моћи да учине ретроактивно и покрију „рупу“ за месеце у којима нису плаћали, јер је толеранција за дуговања, последњим изменама у члану 15 Закона о ПИО, ограничена на шест месеци. О томе су из ПИО фонда још почетком године обавестили јавност.

Према сазнањима из извора блиских Фонду, ова измена у регулативи учињена је како се не би гомилали дугови осигураницима већ им се оставља простор да стаж уплаћују онда када за то имају средстава. Такође, и рачуноводство Фонда овим ће бити растерећено вођења евиденције о дужницима и отвореним ставкама чије је затварање неизвесно.

Иначе, према подацима Фонда, ова категорија осигураника броји око 30.000 људи. Чине је особе старије од 15 година које не остварују право на пензионо осигурање по неком другом основу, на пример кроз радни однос, као пољопривредници, предузетници или друге самосталне делатности. Углавном, могућност да сами уплаћују доприносе за ПИО користе студенти који желе да им се урачуна у радни стаж период проведен на факултету, затим



домаћице али и радници који у једном тренутку остану без посла а не желе да до следећег запослења имају прекид у радном осигурању.

## ПОЛИТИКА ONLINE

### **Труднице и породиље поднеле 32 пријаве**

У протекле три недеље, односно од 22. јула када је отворена бесплатна линија за пријаву неправилности у вези са заштитом материнства, породилског одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета, извршена су 32 инспекцијска надзора поводом пријема 172 телефонске пријаве.

Како је саопштило Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Србије, према увиду у евиденцију Инспектората за рад, од укупног броја пристиглих пријава валидно је 114, а највише се односе на недостављање обрачуна зарада и накнаде зарада, неисплаћивање накнада зарада за време трудничког боловања, у периоду породилског одсуства и током одсуства са рада ради неге детета, као и на отказ уговора о раду запосленим трудницама, јавља Танјуг.

Инспекција рада је на основу пристиглих пријава, које се односе на 16 запослених трудница и 47 породиља, донела пет захтева за покретање прекршајног поступка због незаконитог отказа уговора о раду, недостављања обрачуна зарада и накнада зарада, као и због неисплаћених накнада зарада.

Подаци о предузетим мерама против два послодавца (два захтева за покретање прекршајног поступка и налажене три мере) објављени су на списку који се налази на сајту Министарства, у оквиру категорије „Регистри”, као што је министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Зоран Ђорђевић обећао јавности приликом отварања поменуте бесплатне телефонске линије, додаје се у саопштењу.



### **Вучић: "Неће бити повећања јавног дуга због инвестиционог плана"**

Извор: Танјуг

Неће бити повећања јавног дуга због националног инвестиционог плана за који ће бити издвојено десет до 12 милијарди евра, поручио је данас председник Србије Александар Вучић.

"Нећемо дозволити повећање јавног дуга", рекао је Вучић за РТС и истакао да је јавни дуг смањен, као и да су "замењени" лоши кредити које су узимале претходне власти, што је огромна уштеда.

Вучић је рекао да ће Србија имати више од десет милијарди евра у периоду од пет година јер се очекује да ће годишњи раст бити већи од две милијарде, док је остало, како наводи, питање техничког обезбеђивања финансијских средстава.

Председник је прецизирао да ће раст БДП према проценама Светске банке и ММФ бити виши од четири одсто у годинама које долазе, највећи у југоисточној Европи.

"Тих четири одсто ће бити нешто мање од две милијарде на годишњем нивоу и за толико ћете моћи да стварате додатну вредност", рекао је Вучић.

Он је навео да су и претходне власти у Србији до сада више пута излазила са плановима, да се некада није говорила истина, а некада једноставно није могло да се оствари нешто због лоше финансисјке ситуације.

"Нама је финансијска ситуација мнго боља и сувише смо озбиљни људи да бисмо се играли са тим како су се они играли", рекао је Вучић и додао да никада није обећавао куле и градове, већ је људима говорио да предстоје тешке мере и рад.

Данас полако живимо боље, рекао је Вучић и поновио да ће пре краја године просечна плата бити 500 евра, те истакао да је уверен да ће људи по добру памтити и ову годину и прошлу, али и године које долазе.

Он је најавио да ће у суботу бити велики састанак о националном инвестиционом плану и да ће он бити спроведен у дело.

"Слушали смо о отварању аутопута кроз западну Србију 74 године, па нико није направио, ми ћемо да отворимо у недељу. Слушао сам о Грделичкој клисури, путу према Бугарској, пругама, возовима, па тек сад градимо пруге и купујемо нове возове", рекао је Вучић и додао да данас Србија то себи може да приушти.



## **Синдикати у писму Вучићу: Чиме вас је задужио председник РГЗ-а**

Аутор: САизвор: Бета

*Синдикат Независност и Синдикат запослених у Републичком геодетском заводу АСНС упутили су данас отворено писмо председнику Србије Александру Вучићу у којем су га*

*позвали на састанак и упитали чиме је "њега и његове блиске сараднике задужио" директор РГЗ-а Борко Драшковић због којег се, како су навели, доводе у питање даље европске интеграције Србије, добијају лоше оцене од стране Европске комисије и ризикује пад на дуинг бизнис листи.*

"Ми не проналазимо ниједан логичан одговор, осим сумње, познавајући дешавања око кредита Светске банке који се спроводи преко РГЗ-а, да је у питању корупција највишег нивоа. Или је можда заслуга истог, та што је готово потпуно закичен процес реституције, драматично успорено озакоњење објекта, као и бројне укњижбе у катастру спроведене наредбодавно а без одговарајуће или уз непотпуну документацију", наводи се у саопштењу које потписују синдикати РГЗ-а.

Та удружења радника навела су да су о бројним другим незаконитостима већ писали Александру Вучићу и достављали документацију коју поседују и додали да "урушавање основних људских права и слобода у РГЗ-у представља предмет за осуду, а не за похвале које редовно стижу на рачун врха РГЗ-а од ваших сарадника".

"Као што вам је сигурно познато, репрезентативне централе синдиката ШШ и Независност су условиле своје даље учешће у раду Социјално-економског савета (СЕС) заказивањем посебне седнице са темом РГЗ-а и бахатог понашања Борка Драшковића и његових сарадника, односно кршењем Споразума потписаних између Владе Србија и синдиката РГЗ-а", навели су синдикати.

Они су истакли да без функционисања социјалног дијалога нема даљег напретка у европским интеграцијама, да нема отварања ни затварања нових поглавља, да се добија лоша оцена и тиме "угрожава безбедност наше земље и сви они планови који треба да доведу до бољег стандарда и бољег живота свих грађана".

Синдикати су замолили Александра Вучића да све што се наводи у писму прихвати као "крајње добронамерно сугерисање и као питање од изузетног значаја за Србију" и позвали га да учини све што је у његовој моћи да се проблем коначно реши како би се у "законитим и демократским оквирима наставило са прегалачким радом свих запослених, а самим тим и 'откочи' локомотива прогреса и даљег развитка, што Републички геодетски завод сигурно јесте".

## **ПЕШЧАНИК**

### **Ко се боји синдиката још?**

Аутор: Марио Рељановић

Синдикати често долазе под лупу јавности због повремених поданичких односа према властима, погрешних политичких потеза, међусобних сукоба, незаинтересованости за поједина питања из области социјалног права, непрестане трке за чланаринама, и слично. Не може се

међутим никако порећи да су синдикати – незамењиви. Не само као начин организовања радника, већ као начин исказивања радничке снаге. Тамо где нема синдиката, нема ни колективног уговора. Штрајк се веома тешко организује у складу са законом. Раднике нема ко да обавести чак ни о питањима која се директно тичу услова рада, пословања компаније, и слично. Послодавац директно са радницима – по правилу не разговара.

Колико је међутим тешко организовати синдикат у Србији? Према речима синдикалних активиста, људи који имају директан увид у стање „на терену“, односно унутар производних хала, телефонских центара и свих других „чуда“ које нам је ова власт довукла под именом инвеститора – уколико послодавац пружа активан отпор организовању синдиката веома је тешко доћи до људи који су спремни да стану на прву линију и ризикују свој посао како би се борили за колектив. Зашто је то тако? Постоји неколико тактика послодаваца као реакција на организовање синдиката.

Најпре, ту је једноставна, старомодна али још увек популарна – изричита забрана. Наравно, бранити организовање радника је (још увек) кривично дело у Србији, па се за сваки случај ова забрана преноси усменим путем, без писаних доказа (мада је било и другачијих случајева). Најчешће је то посао вишег и средњег менаџмента, људи који служе искључиво томе да спроводе вољу послодавца и који због тога уживају различите погодности. Неко би рекао да је то основно право послодавца и логичан систем организовања процеса рада – и био би у праву, докле год ти стратешки постављени менаџери не крше закон у име тог послодавца. А по свему судећи крше га на дневној бази, а према бројним сведочењима радника претходних година указивање на потенцијално организовање радника и осујећивање таквог организовања само су неки од њихових радних задатака.

Други начин, који се умногоме ослања на први, јесте застрашивање запослених непродужавањем уговора на одређено време (или других уговора привременог карактера). Они који нису запослени (немају закључен уговор о раду са послодавцем) свакако ни не могу бити чланови синдиката тако да су „мање опасни“, али могу бити у фокусу менаџера ако агитују и залажу се за организовање радника. Запослени на одређено време – а таквих је највише, иако је то незаконито – су нарочито рањиви, јер према Закону о раду након истека уговора о раду на одређено време послодавац није у обавези да такав уговор обнови (једини изузетак је трудна жена, где се уговор законском фикцијом продужава до истека одсуства ради неге детета након порођаја), нити је у обавези да за исти посао поново закључи уговор са истим лицем. Уколико послодавац не закључи уговор са истим лицем само зато што је то лице било члан синдиката, синдикални повереник, или је на други начин покушавало да удружи раднике, у питању је кршење Закона о забрани дискриминације – то је дакле недозвољено. Али највећи број радника то не зна, нити има неку корист од чињенице да може да покрене спор поводом дискриминације након што му уговор не буде продужен – пред њим је тада дуга и неизвесна парница, која је уз то и скупа и захтева доста времена. Све наведено доводи до закључка да је ова тактика послодавца веома ефикасна и радо је примењују многи који желе да спрече синдикално организовање.

Примећена је и специфична тактика код мањег броја послодаваца, који запошљавају искључиво млађе особе без претходног радног искуства, самим тим и без већег знања о томе

која права уопште поседују и на који начин могу да их остваре (и одбране). Млади су у већем броју случајева незаинтересовани за синдикат у поређењу са старијим радницима. Ово нарочито важи када га морају основати без ичије подршке. Њима је у одређеним околностима релативно лако сервирати причу да су услови рада које послодавац нуди у складу са законом и да, на пример, за оснивање синдиката морају имати његово одобрење. Ипак, ово неће бити честа појава јер послодавац уз раднике који немају довољно искуства у остваривању радних права на овај начин добија и раднике који немају довољно искуства у процесу рада, па је чини се потенцијална штета већа него корист – осим уколико се не ради о релативно малом колективу и релативно једноставним мануелним пословима, који не захтевају посебне вештине и рутину која долази са радним искуством.

Ако уцене и претње не уроде плодом и синдикат се ипак оснује (а према искуствима појединих синдикалаца, оваква „операција“ се изводи у крајњој тајности ако је послодавац ставио до знања да не толерише синдикате) пред послодавцем су чак три различите тактике:

– Злостављане чланова синдиката, а нарочито синдикалних представника, како би синдикат изгубио чланове, или макар остао без шансе за репрезентативност (која је важна због колективног преговарања, али и неких других синдикалних активности).

– Покушај да се синдикални преставници поткупе, посвађају, или оба.

– Организовање такозваног „послодавчевог синдиката“ (или „жутог синдиката“), који карактерише чињеница да се у њега учлањују само они запослени на којима је послодавац применио тактику награђивања, или претње. Овај синдикат наступа као „конкурентски“ претходно основаном синдикату и има веома активну улогу у ширењу лажних вести, блокирања иницијатива и подржавања послодавца у свему што овај ради.

Свакако да су претње недозвољене, а синдикални представници су у том смислу посебно заштићени Законом о раду. Али ова заштита је фалична – није довољна, није ефикасна и генерално не функционише. Отуда синдикални активисти код појединих послодаваца морају да се суоче са невероватним притисцима. Заувек ће ми остати у сећању пример са терена (из мањег места на југу Србије) од пре неколико година, када сам чуо причу о човеку коме је због синдикалне активности прећено да ће добити отказ, а да ће затим послодавац отпустити и његовог сина (који је особа са инвалидитетом и који је радио код истог послодавца) ако не престане да се бави синдикалним активностима. Тај човек је на крају дао отказ, потом му је прећено употребом физичке силе против њега и његове породице, да би на крају отказ ипак добио и његов син. Када је коначно дошао да се посаветује око подношења тужбе, неколико година касније, сви рокови су истекли – осим оног због дискриминације према синдикалној припадности (право на заштиту од дискриминације никада не застарева). На моје питање зашто се после толико времена одлучио на то да тужи бившег послодавца, једноставно је рекао: Сада је лако, он је сада у затвору због финансијских малверзација, па ми ништа не може.

Како смо дошли до тога да се од синдикалне земље, у којој истина синдикати нису били независни, па ни сасвим омиљени, али су имали значајна овлашћења и имовину – боримо за то да можемо да уживамо сто и више година старо основно радничко право на организовање? И ова новотарија, као и многе друге које погађају раднике, дошла је на крилима неолибералног

хаоса који живимо. Онај 1% богатих који држи нас преосталих 99%, не воли синдикате. Још прошле године је у жижу јавности дошао Амазон, огромна америчка компанија чији је власник званично најбогатији човек на свету, која је – веровали или не – послала својим менаџерима видео у којем релативно детаљно (али свакако крајње бескрупулозно) појашњава како се борити против синдикалног организовања и како приметити „ране знаке удруживања радника“. У Србији су ствари једноставније него у многим другим земљама, јер држава није заинтересована да заштити раднике, па самим тим ни синдикате. Али свакако да су тактике које се примењују и упутства која добијају „поуздани“ менаџери у контроли својих запослених, међу којима се засигурно налази и оно како да предвиде потенцијално организовање синдиката, веома сличне.

Зашто је послодавцима тако важно да радници не буду синдикално организовани? Ако су синдикати тако лоши како се стално тврди (а и ја сам међу онима који гласно говоре да је темељна реформа синдиката у Србији нужна), зашто је послодавцу толико стало да се не суочи са „претњом“ колективног преговарања и генерално синдикалним активностима? Одговор је веома једноставан – зато што су синдикалне брљотине које гледамо углавном последица (не)рада и политичког кокетирања појединих људи у врху синдикалних структура, као и израз појединачних интереса тих људи који уопште не морају да се поклапају са колективним интересима радника. Али на терену, код послодаваца, веома често се синдикати успешно носе (или покушавају да се носе) са предаторским капитализмом. Та борба је по правилу неравноправна, тражи доста одрицања и енергије, а сваки појединачни успех је велика победа. Тамо где има синдиката, има и колективних уговора. Колективни уговор према својој правној природи може донети само бољитак запосленима, њиме се не може уговорити нешто што је по њих мање повољно од онога што је прописано законом. Синдикати су у колективима у којима је профит једини интерес послодавца често једини који могу допрети и до послодавца али и до медија, међународних структура (сетимо се сарадње синдиката са организацијом *Цлеан Цлотхес Кампајн*), који могу на видело изнети прљав веш послодаваца и борити се активно и упорно против кршења закона. Отуда су послодавци далеко срећнији када синдиката нема, или су чврсто под њиховом контролом и представљају само лепу икебану без икакве фактичке моћи – на исти начин на који рецимо своју дужност обавља премијерка ове земље.

Требало би на крају рећи да постоје и супротни примери, да постоје послодавци који радо сва спорна питања расправљају са синдикатима јер им је тако лакше – резултат је колективни уговор који представља помирење интереса обе стране и обезбеђује миран и сигуран процес рада. Обезбеђује и међусобно поштовање послодавца и радника, односно синдиката, као и поштовање закона и издизање изнад минималних стандарда који су тим законима постављени. Ови послодавци међутим, иако их у Србији има и то треба јасно рећи, не воле да буду у жижи интересовања. Они не траже и не добијају субвенције, заједно са својим запосленима се боре за место на тржишту и профит улажу у даљу производњу како би тако освојене позиције задржали. Они не воле публицитет, јер нису на трагу званичне државне политике, која управо покушава да нас убеди у то да други пут не постоји и да они не подржавају предаторски капитализам зато што га воле, већ зато што он нема алтернативу. Тако да послодавци који воле синдикате (или их макар поштују) званично не постоје. Као ни синдикати који су слободни да

делају како је законом прописано. И то је корен свих проблема, јер замислите да се процесуирају кривичне пријаве против одговорних лица (код послодаваца који активно бране синдикате), па да она још буду и осуђена? Замислите да имамо државу? Где би нам свима био крај, а тек синдикатима...